

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTMAN201 Világirodalom I. ea.

<p>Tantárgy neve: Világirodalom I-IV</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN201, BTMAN311, BTMAN402, BTMAN602, BTOMA1N03, BTOMA3N02, BTOMA4N01, BTOMA5N01, BTOSVM1N03, BTOSVM2N01, BTOSVM3N02, BTOSVM4N01 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Kiss Noémi adjunktus</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Kiss Noémi adjunktus</p>	
<p>Tantárgyi egység: Világirodalom I. ea.</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMAN201 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: IÓ (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak összesel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): kollokvium (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)</p>
<p>Kreditpont: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): Az előadás a klasszikus (ógörög és római) antikvitás irodalmának legkiemelkedőbb korszakait, műfajait és mindezekben belül műveit mutatja be. Célja nem a hagyományos irodalomtörténeti kurzus, hanem azoknak a nyelvi, eszme- és műfajtörténeti folyamatoknak és tendenciáknak a megvilágítása, amelyek a világirodalom későbbi folyamatát – olykor mind a mai napig – meghatározták.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgatók megismerik a klasszikus antikvitás irodalmának kommunikációs formáit, szövegtípusait, történeti folyamatait és jelentős korszakainak fő jelenségeit. <i>képesség:</i> A hallgatók megtanulnak az irodalom- és kultúratudomány alapvető kérdéseiről több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban beszélni. <i>attitűd:</i> A hallgatók megismerik az európai identitás nyelvi, szakrális, társadalmi és történeti sokszínűségét. <i>autonómia és felelősség:</i> Tudatosan képviselik az irodalom- és kultúratudomány területén alkalmazott módszereket, és elfogadják más tudományágak eltérő módszertani sajátosságait.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban: 1. A görög és a római irodalom fogalma, korszakolása. A római irodalom viszonya a</p>	

göröghöz

2-3. A görög eposz: a Homérosznak tulajdonított *Iliász* és *Odüsszeia*

4-5. A római eposz: Vergilius: *Aeneis*; Ovidius: *Átváltozások*

6. A görög és a római elégia: Túrtaiosz, Mimnermosz, Szolón, Tibullus, Ovidius

7. A görög és a római líra: Alkaios, Szapphó és Anakreón, Catullus, Horatius

8-11. A görög tragédia: Aiszkhülosz (*Oreszteia*), Szophoklész (*Oedipus kirány*), Euripidész (*Hippolytos*)

12. A római tragédia: Seneca (*Phaedra*)

13. Az ókomédia: Arisztophanész (*Békák*, *Lysistraté*)

14. Az újkomédia: Menandrosz (*Düszkolosz*); A római vígjáték: Plautus (*Bögre*)

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Kötelező elsődleges irodalom:

Homérosz, *Íliász* 1, 6, 16, 18, 22, 24. ének; *Odüsszeia* 1, 9, 11, 21, 24. ének = Homérosz, *Iliász, Odüsszeia, Homéroszi költemények*, ford. Devecseri Gábor, Helikon, Bp., 1974.

Vergilius, *Aeneis* 1, 4, 6, 8, 12. ének = Vergilius, *Összes művei*, ford. Lakatos István, Európa, Bp., 1984.

Ovidius, *Átváltozások*, ford. Devecseri Gábor, Helikon, Bp., 1975: a világ keletkezése, Apollo és Daphne, Daedalus és Icarus, Narcissus, Pygmalion, Caesar apothéozisa

A görög és a római elégiához és lírához azok a versek, amelyek a következő két antológiában megtalálhatók:

Szepessy Tibor (szerk.), *Görög költők antológiája*, Európa, Bp., 1982.

Horváth István Károly (szerk.), *Római költők antológiája*, Európa, Bp., 1963.

Aiszkhülosz, *Oreszteia*, ford. Devecseri Gábor = Aiszkhülosz *Drámái*, Európa, Bp., 1996.

Szophoklész, *Oedipus király*, ford. Babits Mihály = Szophoklész *Drámái*, Osiris, Bp., 2004.

Euripidész, *Hippolütosz*, ford. Trencsényi-Waldapfel Imre = Euripidész *Összes drámái*, Európa, Bp., 1984.

Seneca, *Phaedra*, ford. Ruttner Tamás = Seneca *Drámái*, Szenzár, Bp., 2006 (Seneca III.)

Arisztophanész, *Békák*; *Lüszisztraté*, ford. Arany János = *Arisztophanész vígjátékai*, Osiris, Bp., 2002.

Menandrosz, Düszkolosz, ford. Trencsényi-Waldapfel Imre = Menandrosz, *A lenyírt hajú lány*, Európa, Bp., 1986.

Plautus, Bögre, ford. Devcséri Gábor = Plautus *Vígjátékai I.*, Helikon, Bp., 1977.

Kötelező szakirodalom:

Kapitánffy István, Szepessy Tibor (szerk.), *Az ókori görög irodalom*. Egységes egyetemi jegyzet (bármelyik kiadás)

Adamik Tamás, *Római irodalom az archaikus korban* (bármelyik kiadás)

Adamik Tamás, *Római irodalom az aranykorban* (bármelyik kiadás)

Adamik Tamás, *Római irodalom az ezüstkorbán* (bármelyik kiadás)

P. E. Easterling, B. M. W. Knox (edd.), *The Cambridge History of Classical Literature*, Cambridge University Press, Cambridge, 2000, Vol. 1/1–2, Vol. 2/3–4.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

Martin Hose, David Schenker (edd.), *A Companion to Greek Literature*, Wiley Blackwell, 2016.

Stephen Harrison (ed.), *A Companion to Latin Literature*, Blackwell Publishing, 2005.

Kerényi Károly, *Görög mitológia* (bármelyik kiadás)

Németh György, Ritoók Zsigmond, Sarkady János, Szilágyi János György, *Görög művelődéstörténet*, Osiris, Bp., 2006.

Karsai György, *Homérosz: Íliász*, Akkord Kiadó, Bp., 1998 (Talentum műelemzések)

Karsai György, *Homérosz: Odüsszeia*, Akkord Kiadó, Bp., 1998 (Talentum műelemzések)

Borzák István, Hősi eposz - nem hősi társadalom = Uő, *Dragma I*, Telosz Kiadó, Bp., 1994, 100–107.

Ferenczi Attila, *Vergilius harmadik évezrede*, Gondolat, Bp., 2010.

Hajdu Péter (szerk.), *Horatius arcai*, reciti, Bp., 2014.

URL: http://reciti.hu/wp-content/uploads/horatius_vn.pdf (hozzáférés ideje 2018-07-03)

Szilágyi János György, *Paradigmák. Tanulmányok antik irodalomról és mitológiáról*, Magvető, Bp., 1982. (ebből *Az 'Átváltozások' költője, Plautus valamint Seneca, a tragédiaköltő* c. tanulmányok.)

Gloviczki Zoltán, *Ovidius ars poeticája*. Akadémiai, Bp., 2008.

Szepessy Tibor, Utószó = *Aiszkülosz Drámái*, Európa, Bp., 1996, 345–361.

Bolonyai Gábor, Utószó = *Szophoklész drámái*, Osiris, Bp., 2004, 421–466. (Osiris Klasszikusok)

Karsai György, *A Szép és a Szörnyeteg. Görög drámák értelmezései*. Osiris, Bp., 1999.

Tegyey Imre, Utószó = *Menandrosz, A lenyírt hajú lány*, Európa, Bp., 1986, 285–322.

Kövendi Dénes, Utószó = *Arisztophanész vígjátékai*, Osiris, Bp., 2002, 815–850.

Karsai György, Kárpáti András, Vámos Kornélia (szerk.), *Az antik dráma útjai. Tanulmányok a görög-római színjátszásról és hatásáról*, reciti, Budapest, 2018.

URL: http://reciti.hu/wp-content/uploads/AntikDrama_vn.pdf (hozzáférés ideje 2018-07-03)